

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Силвия Трифонова Трифонова-Праматарова, Университет за национално и световно стопанство (УНСС), София

на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор” в Област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8. Икономика, докторска програма “Финанси, застраховане и осигуряване”, Висше училище по застраховане и финанси (ВУЗФ), София

Автор: докторант Людмила Жданова

Тема: „Методи за намаляване на финансовите заплахи в осигуряването на икономическата сигурност на предприятията от лозаро-винарския сектор на Украйна”

1. Общо описание на представените материали

Със Заповед № 261/27.06.2023 г. на ректора на Висшето училище по застраховане и финанси (ВУЗФ) проф. д.ю.н. Борис Велчев, съм назначена за член на научното жури за осигуряване на процедурата за защита на дисертация на тема „Методи за намаляване на финансовите заплахи в осигуряването на икономическата сигурност на предприятията от лозаро-винарския сектор на Украйна“ за придобиването на образователната и научна степен „доктор” в Област на висше образование 3. Социални, икономически и правни науки, професионално направление 3.8. Икономика, докторска програма „Финанси, застраховане и осигуряване”.

Материалите, представени от ВУЗФ, включват всички необходими документи за процедурата, а именно: автобиография на руски език, дисертационен труд на руски език, автореферат на руски и на български език, списък на публикациите, резюмета на публикациите, копия на публикациите, справка за изпълнение на националните минимални изисквания за придобиване на докторска степен по професионално направление 3.8. Икономика, декларация за достоверност и оригиналност.

2. Кратка биографична информация на кандидата

Людмила Жданова има диплома по финансово счетоводство от 2013 г., национален сертификат по счетоводство от 2013 г., сертификат САР от 2011 г. и др. От 2009 г. досега е член на Украинската асоциация на сертифицираните счетоводители. През 2007 г. е завършила Държавната академия по статистика, счетоводство и одит, специалност „Счетоводство и одит“ с отличен. Бакалавър е по мениджмънт от Московския държавен университет по търговия от 1998 г. Людмила Жданова има богат практически опит. От 2014 г. досега тя работи като финансов директор на „Лион Груп“, а преди това работи съответно като одитор (2006-2014 г.), главен счетоводител (1998-2006 г.) и счетоводител (1995-1998 г.) в други дружества.

3. Актуалност на темата и уместност на целите и задачите

Темата на дисертационния труд на Людмила Жданова е интересна и актуална. Считам обаче, че заглавието на дисертационния труд е твърде дълго и е трябвало да се даде по-ясно и синтезирано. Методите за намаляване на финансовите заплахи на практика са методи за осигуряване на икономическата сигурност на предприятията.

В дисертационния труд е направен опит за открояване на организационно-управленски механизъм и на организация на контрола за противодействие на заплахите пред икономическата сигурност на лозаро-винарския сектор в Украйна.

Поставени са 7 изследователски задачи в дисертационния труд:

1. Представяне на хронологията на развитието на лозаро-винарския сектор и оценяване на стратегическото му значение;
2. Определяне и анализиране на конструктивното значение на икономическата сигурност на винарския сектор във финансовата сфера;
3. Изследване на националния и чуждестранния подход към архитектурата на финансовите ресурси за осигуряване на икономическата сигурност на предприятията от лозаро-винарския сектор;
4. Извършване на диагностика на актуалното състояние на развитие на лозарството и функционирането на винарския сектор в света и в Украйна;
5. Анализиране на структурата на икономическата сигурност, както и анализиране на съществуващия методически инструментариум за изглаждане на финансовите заплахи за икономическата сигурност на предприятията от лозаро-винарския сектор;
6. Разработване на механизъм за осигуряване на икономическата сигурност на дейността на лозаро-винарските предприятия;
7. Разкриване на ролята и оценка на въздействието на организацията на контрола като метод за намаляване на заплахите за икономическата сигурност във винарската индустрия на основата на бенчмаркинг – заимстване на добри чуждестранни практики.

4. Познаване на проблема

Докторантката е добре запозната с проблема на дисертационното изследване. Обект на изследване са водещите предприятия-производители на лозаро-винарски продукти в Украйна. Предмет на изследване са икономическите отношения, които възникват в процеса на формиране на инструментите и методите за намаляване на финансовите заплахи в осигуряването на икономическата сигурност на функционирането на предприятията от лозаро-винарския сектор. Основната цел на дисертационния труд е формулирането на практически препоръки за усъвършенстване на методите и инструментите за намаляване на финансовите заплахи в осигуряването на икономическата сигурност на предприятията от лозаро-винарския сектор на Украйна.

Изследователската теза на труда е, че процесът на развитие на лозаро-винарския сектор има сложен, комплексен и многовекторен характер и поради стратегическото си значение се нуждае от подкрепата на държавата и регулиране на основополагащите аспекти на неговата рентабилност. Като ключови условия, които предопределят ефективността на развитието на местната индустрия, авторът счита за необходимо да бъдат признати наличния ресурсен, технологичен и производствен потенциал. Изследването на актуалното състояние на развитите и добри чужди практики в световното лозарство и винарство, както и на съществуващите потенциални възможности, създава предпоставки за формирането на съвкупност от методически и практически препоръки за избор на вектори за по-нататъшно развитие, на механизми, методи и инструменти за намаляване на финансовите заплахи в осигуряването на икономическата сигурност на предприятията от лозаро-винарския сектор на Украйна.

5. Методология на изследването

За изпълнение на целта и задачите на дисертационния труд са използвани различни изследователски методи: историко-логически подход, преглед на литературни източници по проблемите на изследването, методи за сравнение, описание, анализ, синтез, аналогия, индукция, дедукция, дескриптивен анализ, емпиричен анализ, бенчмаркинг и др.

6. Характеристика и оценка на дисертационния труд

Дисертационният труд на Людмила Жданова е с общ обем от 217 страници и се състои от увод, три глави, включващи 9 раздела, заключение и 3 приложения. Библиографията на дисертационния труд включва общо 322 заглавия. Трудът съдържа 17 таблици и 30 фигури.

Първа глава на труда е посветена на теоретичния анализ на лозаро-винарския сектор. Направен е исторически анализ на развитието на сектора и оценка на стратегическото му значение. Представени са финансовите рискове и заплахи пред икономическата сигурност на предприятията от винарската индустрия. Втора глава на труда е посветена на оценката и финансовия анализ на дейността на предприятията от винарската индустрия в Украйна. В трета глава е направен бенчмаркинг анализ на минимизиране на финансовите заплахи за дейността на предприятията от винарската индустрия. Представен е организационно-управленски механизъм за противодействие на заплахите пред икономическата сигурност на лозаро-винарския сектор на Украйна. Поставен е акцент върху организацията на контрола като метод за намаляване на заплахите за икономическата сигурност във винарската индустрия. Основните резултати от изследването са представени в заключението.

7. Научни приноси и значение на резултатите от изследването за науката и практиката

Приносите на дисертационния труд са посочени в автореферата. Те са общо 7 на брой, но някои от тях са с характер на резултати от направеното изследване.

Мога да обобща следните научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд на Людмила Жданова, както следва:

1. Идентифицирани фактори на икономическата сигурност на лозаро-винарските предприятия в Украйна, с акцент върху разработването на механизъм за осигуряване на сигурността им и инструментариум за риск мениджмънт.
2. Анализ и оценка на вероятността за обявяване в несъстоятелност на предприятията от винената индустрия на базата на комплексен подход.
3. Формулиране на препоръки към практиката за създаване на механизъм за държавно стимулиране на безопасното развитие на фирмите от лозаро-винарския сектор на Украйна.
4. Предложена за внедряване комплексна система за контрол на качеството на лозарството и винарството в Украйна на базата на бенчмаркинг подхода.

8. Оценка на публикациите по дисертационния труд

Докторантката е представила 6 научни публикации по темата на дисертацията. Пет от тях представляват самостоятелни научни публикации, а една е в съавторство. Една публикация е под формата на монография, а пет са статии и доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове.

9. Оценка на съответствието с националните минимални изисквания

Справката на докторантката Людмила Жданова за изпълнението на минималните национални изисквания за придобиване на образователна и научна степен „доктор” по професионално направление 3.8. Икономика, показва, че представените от докторантката публикации формират 170 точки към датата на представените ми материали.

10. Лично участие на кандидата

Смятам, че дисертацията е дело на самата докторантка.

11. Автореферат

Авторефератът отговаря на съдържанието на дисертационния труд.

12. Критични бележки, въпроси и препоръки

Към труда на Людмила Жданова имам следните критични бележки, препоръки и въпроси:

1. Заглавието на дисертационния труд е твърде дълго и е трябвало да се даде по-ясно и синтезирано. Методите за намаляване на финансовите заплахи на практика са методи за осигуряване на икономическата сигурност на предприятията.
2. Препоръката ми е да се съкрати частта за анализа на конструктивното значение на икономическата сигурност на винарския сектор. Според мен икономическата сигурност на който и да било сектор е от ключово значение.
3. Другата ми препоръка е за съкращаване на доста места в труда, особено тези, които касаят специфики на лозаро-винарския сектор и неговото производство, и които нямат пряко отношение към проблема за финансовите заплахи и икономическата сигурност на предприятията. Ако тези части бъдат съкратени, обемът на дисертацията по същество би станал много по-кратък.

4. Има пропуски и неясноти при превода на автореферата на труда. Има много неясни фрази и изречения.
5. Никъде в цялата документация на докторантката не става ясно кой е точният превод на темата на дисертационния ѝ труд на английски език. Най-добре е самият докторант да дефинира заглавието на труда си на английски, отколкото всички рецензенти да го превеждат по своему. Трудно беше да открия и как точно се превежда името на докторантката на английски! Единствено в копията на публикациите ѝ това бе възможно! **Нека администрацията на ВУЗФ да предприеме нещо по този въпрос, както и по преводите на български на чуждестранните докторанти!**
6. Не става ясно каква е архитектурата на финансовите ресурси, за която се говори в третата изследователска задача. Нека докторантката обясни това по време на защитата!
7. Имам и друг въпрос към докторантката, на който да отговори по време на защитата: Как се отрази пандемията от Covid-19 върху финансовото състояние на фирмите от лозаро-винарския сектор в Украйна и какви мерки са предприети от държавата за подпомагането на тези фирми?

13. Лични впечатления

Не познавам докторантката и нямам никакви лични впечатления за нея.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд на тема „Методи за намаляване на финансовите заплахи в осигуряването на икономическата сигурност на предприятията от лозаро-винарския сектор на Украйна”, с автор Людмила Жданова, е задълбочено изследване на тази проблематика. Представените материали са съобразени с изискванията на Закона за развитие на академичните кадри в Република България (ЗРАСРБ) и Наредбата за прилагане на ЗРАСРБ, както и Наредбата за прием и обучение на докторанти във ВУЗФ.

Въз основа на това давам положителна оценка на научните изследвания, представени в горепосочения рецензиран дисертационен труд и автореферат, и предлагам на уважаваните членове на научното жури да присъдят на Людмила Жданова образователната и научна степен „доктор” в област на висшето образование 3. Социални, икономически и правни науки, професионално направление 3.8. Икономика, докторска програма „Финанси, застраховане и осигуряване”, Висше училище по застраховане и финанси (ВУЗФ), София.

31.08.2023 г.

София

Рецензент:

(проф. д-р Силвия Трифонова-Праматарова)